

บทบาทของพนักงานสอบสวนในการดำเนินกระบวนการเรียกประกันตัวผู้ต้องหา
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46 : ศึกษาเฉพาะกรณี ก่อนมีการกระทำความผิด

ร้อยตำรวจเอกสิทธิวัชร (ขวัญชัย) สุขเกษม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-928-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019372

THE ROLE OF INQUIRY OFFICER ON ORDERING TO EXECUTE
A BOND UNDER SECTION 46 OF THE PENAL CODE : A CASE STUDY
OF THE SITUATION BEFORE THE COMMISSION OF CRIME

Pol.Capt. Sittiwachr (Kwanchai) Sookkasem

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-928-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของพนักงานสอบสวนในการดำเนินกระบวนการเรียกประกัน
กักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46 : ศึกษาเฉพาะกรณี
ก่อนมีการกระทำความผิด

โดย

ร้อยตำรวจเอกสิทธิวัชร (ชวีญชัย) สุขเกษม

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ไพฑูริย์ คงสมบูรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนชีวะกุล)

.....กรรมการ

(อาจารย์พงศ์เทพ เทพกาญจนา)

.....กรรมการ

(อาจารย์สิรินทร์ เฉลิมวัฒน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สิทธิวิธร์ สุขเกษม, ร.ต.อ. : บทบาทของพนักงานสอบสวนในการดำเนินการกระบวน การเรียกประกันทัณฑ์บนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46 : ศึกษาเฉพาะกรณีก่อนมีการกระทำ ความผิด (THE ROIE OF INQUIRY OFFICERS ON ORDERING TO EXECUTE A BOND UNDER SECTION 46 OF THE PENAL CODE : A CASE STUDY OF THE SITUATION BEFORE THE COMMISSION OF CRIME) THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.VIRAPONG BOONYOBHAS, 217 pp. ISBN 974-582-928-5

การดำเนินการกระบวน การทางอาญาของพนักงานสอบสวนในการ เรียกประกันทัณฑ์บนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46 เป็นการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่มีมูลฐานมาจาก "สภาพอันตราย" ของบุคคลที่จะก่อเหตุร้ายๆ โดยอาศัยหลัก "เหตุอันสมควร" (probable cause) มาประกอบการวินิจฉัย ซึ่งมุ่งผลในการป้องกันมิให้มีการกระทำ ความผิดเกิดขึ้น (ก่อนมีการกระทำ ความผิด) จึงต่างไปจากการดำเนินการกระบวน การเพื่อวัตถุประสงค์ในการลงโทษอัน เป็นการแก้แค้น ช่มชู้ ปรับปรุง แก้ไขผู้ที่ได้กระทำ ความผิดมาแล้ว

ความสำคัญในการดำเนินการกระบวน การเรียกประกันทัณฑ์บน มิใช่อยู่ที่การวินิจฉัย "สภาพอันตราย" และหลัก "เหตุอันสมควร" (probable cause) เท่านั้น จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ยังขึ้นอยู่กับ "ดุลพินิจเบื้องต้น" ของพนักงานสอบสวนในการตัดสินใจเริ่มต้นดำเนินการแห่งคดีอีกด้วย สำหรับปัจจัยพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ย่อมขึ้นอยู่กับ "แนวทาง" ในการดำเนินการกระบวน การเรียกประกันทัณฑ์บนที่ชัดเจนและเหมาะสม ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกำหนดไว้ เป็นแนวทางสำหรับปฏิบัติ จึงส่งผลให้เกิดการลังเลสงสัยต่ออำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้สมความมุ่งหมายและเป็นอุปสรรคสำคัญที่ลดบทบาทของพนักงานสอบสวนในการควบคุมอาชญากรรมลงไปครึ่งหนึ่งของกระบวน การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เนื่องจากพนักงานสอบสวนมักจะหันเหไปดำเนินการกระบวน การเพื่อวัตถุประสงค์ในการลงโทษ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนกว่า

ในการศึกษาวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อจุดประกายในความคิดส่องให้เห็นแนวทางไปสู่จุดหมาย ด้วยการให้ข้อคิดพิจารณาสำหรับพนักงานสอบสวนในการใช้ดุลพินิจดำเนินการกระบวน การเรียกประกันทัณฑ์บน ก่อนมีการกระทำ ความผิดอาญา ให้เกิดความมั่นใจไม่ลังเลสงสัยในทางปฏิบัติ อีกทั้ง เพื่อเชื่อมโยงประสานกลไกในระบบความยุติธรรมทางอาญาของรัฐ เช่น อัยการและศาล ให้สอดคล้องกลมกลืนครบกระบวน การที่มีอยู่ และเพื่อผลในการควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้การดำเนินการกระบวน การดังกล่าวจะต้องยึดอยู่ในหลักการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน (Due Process) ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งอาจจะมีการแก้ไข ปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายในส่วนนี้และส่วนเกี่ยวข้องบ้าง อย่างไรก็ตาม ไม่อาจคำนึงเฉพาะที่มุ่งให้ความคุ้มครองเพียงอย่างเดียว ควรจะได้คำนึงถึงความสงบ เรียบร้อยและความมั่นคงปลอดภัยของสังคม ซึ่งเป็นเจตนารมณ์สูงสุดในการบังคับใช้กฎหมายอาญา

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ ร.ต.อ.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C170337 : MAJOR LAW
KEY WORD: INQUIRY OFFICERS/BOND/SECTION 46

THE ROLE OF INQUIRY OFFICERS ON ORDERING TO EXECUTE A BOND UNDER SECTION 46 OF THE PENAL CODE : A CASE STUDY OF THE SITUATION BEFORE THE COMMISSION OF CRIME. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VIRAPONG BOONYOBHAS, 217 pp. ISBN 974-582-928-5

Criminal Proceeding of inquiry officers on ordering to execute a bond under Section 46 of The Penal Code is the enforcement of measure of safety which bases on "cause of danger" of any person who is likely to commit an offence against another person by using "probable cause" for consideration. The purpose of this measure is to prevent any person from committing an offence (before the commission of crime) and this measure also differs from the punishment which has purpose on retribution and reformation.

Not only "cause of danger" and "probable cause" are the main principles of ordering to excute a bond but "discretion of inquiry officers" is also very important for the said measure. As there is no guideline for inquiry officers on ordering to execute a bond, inquiry officers hesitate to do so and finally they turn to use the process of punishment which is clearer in practice.

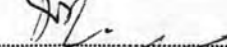
This thesis will focus on finding the suitable measures of "ordering to execute a bond" for inquiry officers and also the relationship among Criminal Justice Agencies such as public prosecutor and court on this measure in order to achieve effective crime control. However, the application of these measures must be in line with due process and the spirit of Law enforcement.

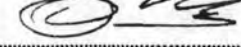

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2535

ลายมือชื่อนิสิต.....จ.จ.อ.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการค้นคว้าวิจัย เพื่อเขียนวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญธนาส เป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้ความกรุณาต่อผู้เขียนทั้งในด้านการศึกษาค้นคว้า ให้ข้อคิด ทักเตือน ตลอดจนให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่ง นอกจากนี้ท่านยังได้กรุณา ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาสับสนุนโครงสร้างวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ เป็นอย่างสูง ที่ท่านได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้เขียน ทั้งในด้านแนวคิดพร้อมทั้งสนับสนุนโครงสร้างวิทยานิพนธ์นี้ นับแต่เริ่มการศึกษา ค้นคว้า จนกระทั่งวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนชะวีระกุล อาจารย์พงศ์เทพ เทพกาญจนา ที่ท่านได้กรุณาให้แนวความคิดอันกว้างไกล ครบวงจร ยิ่งกว่าการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ และที่ผู้เขียนจะลืมเสียมิได้คือ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สิรินทร์ เจริญวัฒน์ ที่ท่านได้กรุณาให้แนวความคิดและสนับสนุนข้อมูลต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

การเขียนวิทยานิพนธ์นี้ หากมีคุณค่าและประโยชน์ในการศึกษาวิชานิติศาสตร์ อยู่บ้าง ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแก่บิดาของผู้เขียนที่ล่วงลับไปแล้ว เจ้าหน้าที่ ตำรวจที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เพื่อความสงบสุขของสังคม ตลอดจนเพื่อน ๆ และผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้เขียนจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ได้สำเร็จ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย	6
1.5 สมมุติฐานในการวิจัย	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้	7
2. แนวความคิดและหลักเกณฑ์ในการดำเนินกระบวนการเรียกประกันทัณฑ์บน	8
2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัย	
ในการดำเนินกระบวนการเรียกประกันทัณฑ์บน	8
2.1.1 แนวความคิดการควบคุมอาชญากรรมและการคุ้มครองสิทธิ	
เสรีภาพของบุคคล (Crime Control and Due	
Process Model)	13
2.1.2 ทฤษฎีป้องกันสังคม (Social Defence Theory)	18
2.2 หลักเกณฑ์ในการดำเนินกระบวนการเรียกประกันทัณฑ์บน	23
2.2.1 หลักทั่วไป	25
2.2.1.1 กรณีพนักงานอัยการเป็นผู้เสนอคดีต่อศาล	25
2.2.1.2 กรณีศาลพิจารณาดำเนินการเอง	27

2.2.2	อำนาจศาลในการเรียกประกันทัณฑ์บน	29
2.2.2.1	อำนาจศาลในการกำหนดจำนวนเงินทัณฑ์บน และหลักประกัน	29
2.2.2.2	อำนาจศาลสั่งบังคับกรณีไม่ยอมทำทัณฑ์บน หรือหาหลักประกัน	29
2.2.2.3	อำนาจศาลสั่งบังคับกรณีมีการกระทำผิดทัณฑ์บน	30
2.2.3	อายุความการบังคับตามทัณฑ์บน	31
3.	ปัญหาการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยของพนักงานสอบสวน	
	ในการดำเนินกระบวนการเรียกประกันทัณฑ์บน ก่อนมีการกระทำผิด	32
3.1	มูลเหตุและมาตรฐานของพนักงานสอบสวนในการดำเนินกระบวนการ	
	เรียกประกันทัณฑ์บน ก่อนมีการกระทำผิด	32
3.1.1	สภาพอันตรายของ "บุคคลที่จะก่อเหตุร้าย"	32
3.1.2	ความสงบเรียบร้อยของประชาชน	43
3.1.3	มาตรฐานการกำหนดความน่าเชื่อถือของต่างประเทศ ...	48
3.1.4	การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการกำหนดความน่าเชื่อถือ ในการดำเนินกระบวนการทางอาญาของต่างประเทศกับ ประเทศไทย	61
3.2	ดุลพินิจของพนักงานสอบสวนในการดำเนินกระบวนการเรียกประกัน	
	ทัณฑ์บนก่อนมีการกระทำผิด	76
3.2.1	ความหมายและความสำคัญของดุลพินิจ	77
3.2.2	ขอบเขตและวิธีการใช้ดุลพินิจ	82
3.2.3	การควบคุมการใช้ดุลพินิจ	87
3.2.4	บทบาทของพนักงานสอบสวนในการใช้ "ดุลพินิจ" ดำเนิน กระบวนการเรียกประกันทัณฑ์บน ก่อนมีการกระทำผิด	92

3.2.4.1	ประสิทธิภาพในการใช้ดุลพินิจดำเนินการเรียกประกันทัณฑ์บน ก่อนมีการกระทำความคิด	94
3.2.4.1	แนวทางการใช้ดุลพินิจในการดำเนินการเรียกประกันทัณฑ์บน ก่อนมีการกระทำความคิด	96
3.3	วิเคราะห์ปัญหาจากคำพิพากษาของศาล ตัวอย่างกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ	96
3.3.1	วิเคราะห์ปัญหาจากคำพิพากษาของศาลที่เกี่ยวข้อง.....	97
3.3.2	วิเคราะห์ปัญหาในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 7	114
3.3.3	วิเคราะห์ปัญหาในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46	125
4.	แนวทางแก้ไขปัญหามในการดำเนินการเรียกประกันทัณฑ์บนของพนักงานสอบสวน ก่อนมีการกระทำความคิด	131
4.1	กำหนดเกณฑ์กลางที่เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจดำเนินการเรียกประกันทัณฑ์บนของพนักงานสอบสวน ก่อนมีการกระทำความคิด	131
4.1.1	การกำหนดจุดสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของรัฐกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน	132
4.1.2	การควบคุมตรวจสอบ	133
4.2	ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย	138
4.2.1	แก้ไขอัตราจำนวนเงินทัณฑ์บน	138
4.2.2	แก้ไขระยะเวลาควบคุมชั้นสอบสวน	139

5. บทสรุป และข้อเสนอแนะ	140
เอกสารอ้างอิง	149
ภาคผนวก	153
ประวัติผู้เขียน	217